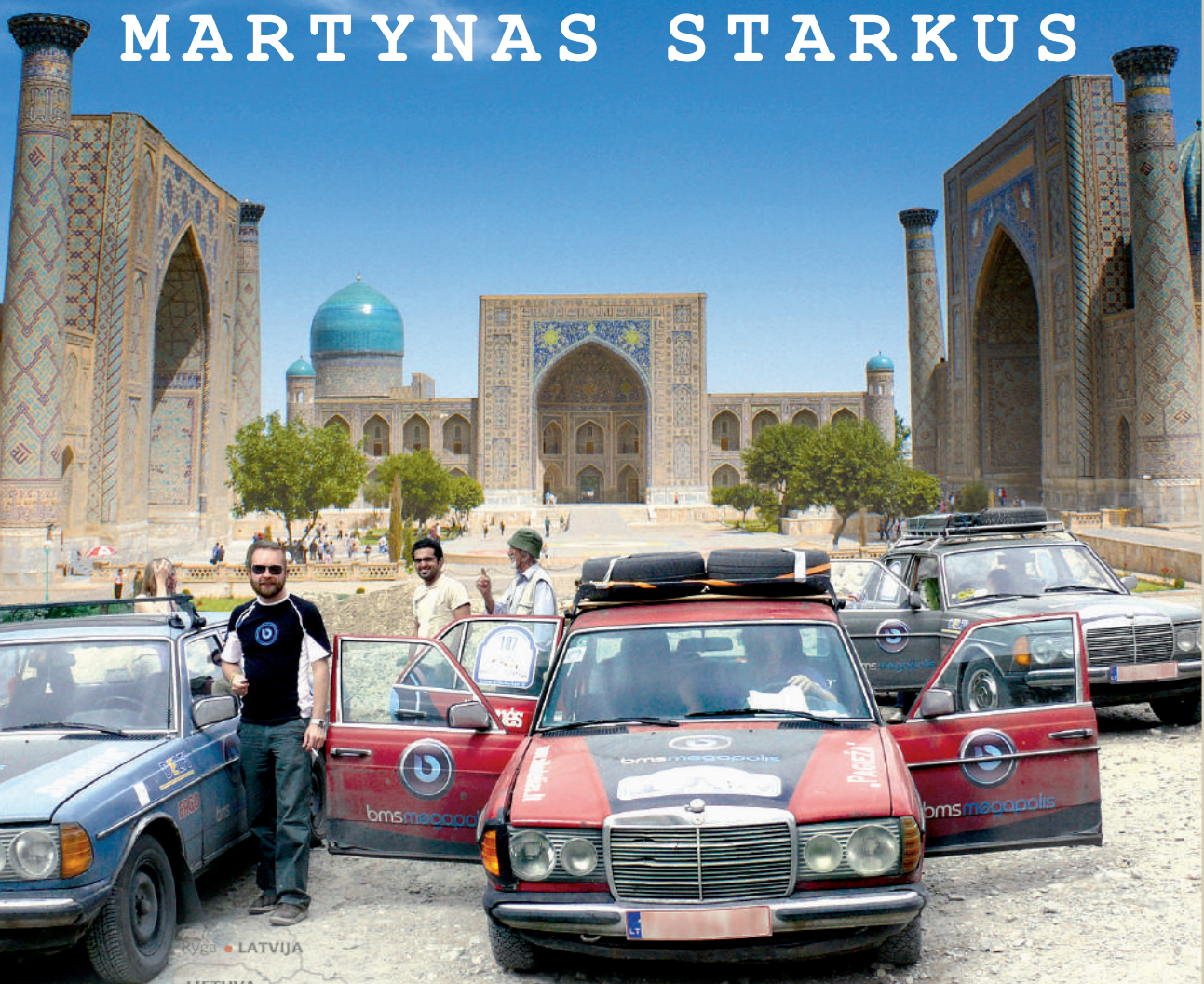

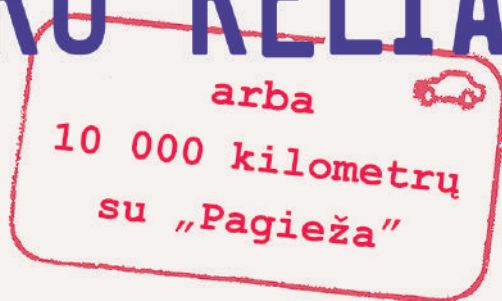
MARTYNAS STARKUS

ŠILKO KELIAS

MARTYNAS STARKUS

ŠILKO KELIAS

VILNIUS 2012

ŠILKO KELIAS

Įvadas

Tai, kas čia surašyta, turėjo laikinai pagyventi internetinėje erdvėje ir tyliai dingti. Tačiau išėjo kiek kitaip. Knyga. O gal dienoraštis knygoje? Nes viskas, kas nutiko vienos kelionės metu, buvo užrašyta kelyje – automobilyje, viešbučiuose, dykumoje. Vėliau kiek išplėtota ir patikslinta, stengiantis nesugriauti unikalios nuotakos, su kuria rašytas dienoraštis. Kai kurie vardai čia pakeisti pasakojimo herojų pageidavimu. Visa kita – tikra. Ir nutiko iš tikrųjų 2008 metų pavasarį...

„Šilko kelio“ ekspedicijos maršrutas

Šilko kelias – seniausias žinomas prekybos kelias, „veikęs“ nuo II a. pr. Kr. Jis jungė Kiniją, Indiją, Persiją, Arabiją, Graikiją ir Romą. Tai buvo ne vienas kelias, o kelių visuma. Per dykumas, stepes ir kalnus karavanai į vakarus nešė šilką, porcelianą, prieskonius, brangakmenius ir kitas rytietiškas gėrybes. Taigi, nors Šilko keliu buvo gabenamas ne tik šilkas, prekyba juo tūkstantį metų Kinijai nešė bene didžiausius turtus. Panašaus pelningumo prekė šiais laikais yra nafta.

Vytaras Dešt-e Keviro dykumoje. Iranas

Vytaras turbūt tebeturi žemėlapi, kuriame, dar neišvažiavus iš Bamako, – ten pasibaigė pirmoji mūsų ekspedicija senais automobiliais Vilnius–Malis, – braižė naujos kelionės maršrutą. Tada jis tepasakė:

– Norėčiau pamatyti, kaip atrodo mano dalinys Aščabade.

Maršrutas atsirado. Liko tik detalės. Legendinis Šilko kelias. Juo dar viduramžiais vyko didieji kultūriniai mainai – Kinijos šilkas per daugybę tarpininkų keliavo į senąją žemyną, o europiečiams vis nepavykdavo patiemis nukeliauti į nematytas egzotiškas šalis.

Todėl atėjo laikas ir mums įsitikinti, ar Marko Polo pasakojimai nebuvo tik fantazija... 10 000 kilometrų nuo Vilniaus per Teheraną iki Taškento. Maršrutas turėtų vingiuoti Lenkijos, Ukrainos, Rumunijos, Bulgarijos, Turkijos, Irano, Turkmėnijos ir Uzbekijos keliais. Ekspedicijos pabaigoje automobilius parduosime Taškente, o gautas lėšas padovanosime Uzbekijos sostinėje įsikūrusiai negausiai lietuvių bendruomenei ir jų globojamai bažnyčiai. Žinoma, jei pavyks su jais susisiekti, nes kol kas pastangos tai padaryti buvo beviltiškos. Kad kelionės išpūdžiai būtų stipresni, liekam ištikimi idėjai keliauti senais automobiliais. Tai tam tikras bilietas į vieną pusę. Vėl renkamės „Mercedes 123“. Patikrintas modelis. Kilus būtinybei, juos pataisyti gali bet kas, atskiriantis ratą nuo peleninės. Mūsų išsirinkti automobiliai irgi jau seniai pasiilgę jaunatviškų nuotykių – jauniausiam 26 metai, o seniausias gimė tuo metu, kai pasaulis dar tik ruošėsi Maskvos olimpiadai!

Pavadinom juos tarpukario Lietuvos tankų vardais, ir čia nebuvo jokių militaristinių kėslų – tiesiog pavadinimai visiems trims ekipažams pasirodė tinkami ir gražūs. Be to, smetoniškų tankų ekipažus taip pat sudarydavo du žmonės. Mūsų su Vytaru „mersas“ pakrikštytas „Pagieža“ – nes ekipažas be moterų, Jono ir Jolitos – „Slibinu“, jauniausių ekspedicijos dalyvių Jono ir Jelenos transportas nuo šiol vadinamas „Drąsučiu“.

Martynas Dešt-e Keviro dykumoje. Iranas

Kelionei išsirinktus automobilius pavadinom tarpukario Lietuvos tankų vardais „Slibinas“, „Drąsutis“ ir „Pagieža“. Čia nebuvo jokių militaristinių kėslų – tiesiog pavadinimai visiems trims ekipažams pasirodė tinkami ir gražūs. Be to, smetoniškų tankų ekipažus taip pat sudarydavo du žmonės.

Šilko kelias – seniausias žinomas prekybos kelias, nuo antikos iki viduramžių pabaigos jungęs Kiniją, Indiją, Persiją, Arabiją, Graikiją ir Romą. Juo buvo gabenamas šilkas, brangakmeniai, prieskoniai ir kiti Rytų turtai, vyko kultūros mainai.

Šios knygos autorius su keletu bendraminčių sumanė senais merse-desais įveikti gerą istorinio kelio atkarpą iki Uzbekijos sostinės Taškento – nuo Vilniaus nukeliauta daugiau kaip 10 000 kilometrų. Nuotykių prasidėjo netrukus: dar Lenkijoje paaiškėjo, kad raudonąją „Pagiežą“ le-galiai teks vairuoti tik vienam ekipažo nariui, nes antrasis Lietuvoje pa-miršo vairuotojo pažymėjimą, Ukraina neįsileido lietuvių karavano dėl tranzitinių numerių... Turkijoje laukė šventvagiškas pasivažinėjimas po mečetės prieigas, Irane – vestuvių puota išimtinai vyriškoje draugijoje...

Šie ir daugybė kitų nuotykių kartu su informacija apie „Tūkstančio ir vienos nakties“ kraštų praeitį ir dabartį, draugiški, svetingi tų kraštų žmonės, beprotiškas keliautojų avantiūras lydėjusi beprotiška sėkmė – visa tai rasite šioje knygoje. Šiltą, šviesią spalvą pasakojimui suteikia ne-išsenkamas humoras, pagarbus, tolerantiškas požiūris net į egzotiškiau-sias kitų kultūrų keistenybes.

ISBN 978-9986-16-679-5

TYTOALBA

www.tytoalba.lt